

πότε τῶν ἐν αὐτοῖς ξένων οὐσιῶν (ή σημ. διὰ τὸν παραγόντενον ἥχον τοῦ μετάλλου ἐκ τῆς προσκρούσεως τῶν μικρῶν λιθαρίων τῶν εὑρισκούμενων ἐν τῷ σίτῳ) Κύπρ.: Ἀσμ.

Kai γονατίζει πάνω του Ἀντώνιος οὰν λεοντάριν τοῦ ἐμπῆγε τον τὲς μαδαιρικὲς τοῦ ἔκαμέν τον ἀρβάλλιν ἔκαμε τὸ σῶμα του διάτρητον ώς τὸ κόσκινον, κατεπλήσσωσεν αὐτὸν πανταχοῦ τοῦ σώματος. Συνών. φρ. κάνω κόσκινο.

Ἐκάμαν τὸ κορμάτων τῆς καθ' ἑαυτὸν ἀρβάλλιν, τὰ δέοκα τῆς ἐσπάσαν τα, δὲν τῆς ἀφῆκαν χάλιν. Συνών. ἀραιολόγι, ἀραιολόγος.

ἀρβαλλίζω Κύθηρ. Κύπρ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Δημητσάν. Κυνουρ. Λεβέτος. Μάν.) κ.ά. ἀρβαλλάω Πελοπν. (Ανδρίτσ. Γορτυν. Κουτήφαρ. Λακων. Λευκτρ. Μάν. Μεγαλόπ. Ολυμπ. Τριφυλ. κ.ά.) ἀρβαλλίζω Κύθηρ.

'Εκ τοῦ ἀρχαίου βαλλίζω=πηδῶ, σκιρτῶ, χορεύω, προστεθέντος τοῦ ἀρκτικοῦ α διὰ τὴν συνεκφ. τοῦ νὰ ἡ θὰ καὶ ἀναπτυχθέντος τοῦ ρ διὰ τὸ ἐπόμενον ὑγρὸν ἡ. Ιδ. ΦΚουκουλ. ἐν Ἀθηνῷ 29 (1917) Λεξικογρ. Αρχ. 96.

1) Χορεύω μετὰ πολλοῦ θορύβου καὶ κρότου Κύθηρ.: Ἀβαλλίζουνται τὰ παιδία. β) Θορυβῶ, κροτῶ Κύθηρ. Πελοπν. (Ανδρίτσ. Γορτυν. Δημητσάν. Κουτήφαρ. Κυνουρ. Λακων. Λεβέτος. Λευκτρ. Μάν. Μεγαλόπ. Μεσσ. Ολυμπ. Τριφυλ. κ.ά.): Τί ἀρβαλλάει ἐκεῖ; Τριφυλ. Ἀρβάλλιζαν ποτίκα ἀπόψε Δημητσάν. || Ἀσμ.

Δὲν εἶναι σοῦκα νὰ ζουλειοῦνται, εἶναι καούδια καὶ ἀρβαλλοῦνται (σοῦκα=σύκα) Λακων. Συνών. ἀρβαλλεύω. 2) Φλυαρῶ Πελοπν. (Βούρβουρ.) 3) Κοσκινίζω τὸν σῖτον καὶ τοὺς δομοίους δημητριακοὺς καρποὺς πρὸς ἀποχωρισμὸν τῶν ξένων οὐσιῶν, λιθαρίων κττ., ἡ τὸ χῶμα πρὸς ἀποχωρισμὸν τῶν χονδρῶν λιθαρίων Κύπρ.: Ἐφέρασίν μου χῶμα τοῦ εἴτα τους τοῦ ἀρβαλλισάν το.

ἀρβάλλισμα τό, ἀμάρτ. ἀρβάλλημα Πελοπν. (Γορτυν. Λακων.) —Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀρβαλλίζω, παρ' ὅ καὶ ἀρβαλλάω.

'Ἀρβάλλια (II), ὁ ίδ., ἐνθ' ἀν.: Μὲ τὸ ἀρβάλλημα ποῦ κανανοὶ δὲ μπόρεσα περὶ νὰ κοιμηθῶ Λεξ. Δημητρ.

ἀρβαλλοκάκκαβο τό. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μαζαίκ. κ.ά.) ἀρβαλλοκάκκαβον Στερελλ. (Αίτωλ.)

'Εκ τῶν οὖσ. ἀρβάλλι καὶ κακκάβι.

Λέβητος μετάλλινος ἔχων μίαν ἡ δύο κινητὰς λαβάς. Πρ. ἀρβάλλι.

ἀρβαλλοκοπῶ ἀμάρτ. ἀρβαλλοκοπῶ Κύθηρ. Πελοπν. (Μάν.)

'Εκ τοῦ οὖσ. ἀρβάλλι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-κοπῶ, περὶ ἡς ίδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῷ 22 (1910) 245 κέξ.

1) Χορεύω ἡ παιᾶν μετὰ πολλοῦ κρότου καὶ θορύβου Κύθηρ. 2) Προξενῶ θόρυβον Πελοπν. (Μάν.): Ἀρβαλλοκοπάει μὲ τὸν τενεκέ.

ἀρβαλλομάννα ἡ. Πελοπν. (Βούρβουρ.)

'Εκ τῶν οὖσ. ἀρβάλλι καὶ μάννα. Μέρος τοῦ μύλου.

ἀρβαλλος ὁ, Κύθηρ. Πελοπν. (Ανδρίτσ. Δημητσάν. Μάν. Μεγαλόπ. Ολυμπ.) ἀρβαλλός Πελοπν. (Γορτυν. ἀρβαλλό τό, Πελοπν. (Ανδρίτσ. Ολυμπ.) ἀρβαλλό Πελοπν. (Γορτυν.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀρβαλλίζω.

1) Κρότος, θόρυβος ἐνθ' ἀν.: Ἀκούω ἔναν ἀρβαλλό, κάποιος ἔρχεται Δημητσάν. Ἀκούγα ἀρβαλλό ἀπόψε 'ς τὸ σπίτι αὐτόθ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀρβάλλα (II). 2) Κώδων αἰγὸς ἡ προβάτου Πελοπν. (Ανδρίτσ. Μεσσ. Ολυμπ.) Συνών. ἀρβάλλα 2.

ἀρβαλλωτὸς ἐπίθ. "Ηπ. (Πρέβ.) Πελοπν. (Γορτυν.) 'Εκ τοῦ οὖσ. ἀρβάλλι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ω τός.

'Ο ἔχων λαβὴν κινητὴν καὶ τοξοειδῆ (ίδ. ἀρβάλλι 1): Ἀρβαλλωτὴ τέντζερ' Πρέβ. Ἀρβαλλωτὴ τέσσα Γορτυν.

ἀρβάνα ἡ, Ζάκ. Κεφαλλ. Μακεδ. (Χαλκιδ. κ.ά.) Πελοπν. (Μάν.) κ.ά.

'Αγνώστου ἐτύμου.

1) Χάλκινον νόμισμα ἀξίας ἄνω τῶν δέκα λεπτῶν Πελοπν. (Μάν.) κ.ά. 2) Ἀρτίσκος, πίττα Ζάκ. Κεφαλλ.

3) Μάλλινον κροσσωτὸν σκέπασμα τῆς κλίνης (Χαλκιδ.) Πρ. πενταρβάνης.

ἀρβανίκος ὁ, Κεφαλλ.. ἀρβανίκους Μακεδ. (Βλάστ. Κοζ.) ἀρβανίκους τό, Μακεδ. (Κοζ.)

'Αγνώστου ἐτύμου.

Φρέαρ ἐνθ' ἀν.: "Ἐπεσε ὁ κουβᾶς μέο' 'ς τὸν ἀρβανίκο Κεφαλλ. Ἀρβανίκους βαθὺς Κοζ. Τοῦ ἀρβανίκου τοὺς νιρούς βλάφτ' αὐτόθ. Συνών. πηγάδι.

Ἀρβανίταρος ὁ, πολλαχ.

Μεγεθ. τοῦ ὄν. Ἀρβανίτης διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρος.

Μέγας τὸ ἀνάστημα Ἀλβανός: "Ἐγας Ἀρβανίταρος ἵσαι" ἐκεῖ ἀπάνω.

Ἀρβανίτης ὁ, κοιν. Ἀρβανίτ's βόρ. ίδιωμ. Πληθ. Αρβανιτᾶς Θράκ. (Σκοπ.)

Τὸ μεσν. ἐθνικὸν δν. Ἀρβανίτης. Περὶ τῆς λ. ίδ. ΠΦουρίκ. ἐν Ἀθηνῷ 43 (1931) 3 κέξ.

1) 'Ο κάτοικος τῆς Ἀλβανίας, Ἀλβανός κοιν. 'Η λ. συνήθως μεταφ. ἐπὶ τοῦ θορυβοποιοῦ, τοῦ δέκυνθύμου, τοῦ πείσμονος, τοῦ βλακὸς (πβ. κονταρίτης) τοῦ βιαίου τυραννικοῦ, ἀδίκου καὶ δολίου, ἡ τοῦ ἐκ πυρὸς ὑπερθέρμου: Φρ. Σὰν Ἀρβανίτης κάνεις (πρὸς τὸν θορυβοῦντα) Πελοπν. (Δημητσάν.) Τῆν. "Ἐκαψε τὸ φοῦρο καὶ τὸν ἔκαμε Ἀρβανίτη Λεξ. Δημητρ. Λησμόνησος 'ς τὴ φωτὶα τὸ σίδερο κ' ἔγινε Ἀρβανίτης (συνών. φρ. ἔγινε Τοῦρκος) αὐτόθ. || Παροιμ. 'Ο Θεός δὲν εἶται Ἀρβανίτης (δὲν είναι ἀδίκος καὶ σκληρός πρὸς τὸν ἀδικούμενον, ἀλλά, ἀν καὶ ἀργά, τιμωρεῖ ὅμως τοὺς ἀδικοῦντας) πολλαχ. 'Ο Ἀρβανίτης σταυδὲν ἔχῃ τί νὰ κλέψῃ, κλέψτε τὰ παπούτσια του (ἐπὶ τοῦ μῆδυναμένου νὰ ἀποβάλῃ κακάς συνηθείας) "Ηπ. Ον Ἀρβανίτ's τὴ φιλία 'ς τὸν γόνα τ' τ' ν ἔχ' (δηλ. μόλις ἐγερθῆ πίπτει καὶ χάνεται ἡ φιλία. 'Επὶ τῆς δολιότητος καὶ ἀπιστίας τῶν Ἀλβανῶν) Μακεδ.

'Αρβανίτη ἀν κάμης φίλο, | βάστα καὶ κομμάτι ξύλο (οὐ πό δολίου φίλου ἀπατώμενος πρέπει νὰ προφυλάσσεται πάντοτε ἔξ αὐτοῦ) ΙΒενιζέλ. Παροιμ. 31,400

'Αρβανίτης κάνει γάμον | μὲ φακῆ καὶ μὲ κονρκούτι καὶ μὲ λάχανα βρασμένα (ἐπὶ πτωχῶν νυμφευομένων) Μακεδ. (Τσοτύλ.). 'Η λ. καὶ ως ἐπών. καὶ τοπων. πολλαχ. καὶ ωπό τὸν τύπ. 'Η Ράχι τ' Ἀρβανίτη τοπων. Νάξ. (Απύρανθ.) 2) 'Ο κάτοικος τῆς Ἡπείρου ως δύρδου τῆς Ἀλβανίας, Ἡπειρώτης Κωνπλ. Πιεξ. Στερελλ. (Αίτωλ.) κ.ά. 3) 'Ο βιορειοδυτικὸς ἄνεμος "Ηπ. (Ζαγόρ.) 'Η λ. τῶν ποιμένων Σαρακατσαναίων, πρὸς οὓς ἐν Ζαγόρ. διαμένοντας ἡ Ἀλβανία

κεῖται βορειοδυτικῶς. 4) Παιδιὰ καθ' ἥν πηδοῦν ἐναλλάξ δι' ἔκατέρου τῶν ποδῶν Πελοπν. (Λακων.) 5) 'Ως ναυτικὸς δρ., εἰδος ραφῆς ἵστιων, ἦτοι τὸ πρόσθετον καὶ ἀραιὸν ράψιμον τῆς μπίντας Ναύστ.: Ράβω 'Αρβανίτη. Συνών. ἀρβανιτόρραμμα. 6) Εἶδος κοχλίου ἐδωδίμου μὲ δστρακον ὑπόλευκον ζῶντος εἰς ὄρεινά μέρη Σκύρ.

7) Σκορπιὸς Κωνπλ. 8) Εἶδος σταφυλῆς Λέρ.: Σταφύλια 'Αρβανίτες. 9) Ποικιλία χειμερινῆς μηλέας Θεσσ. (Πήλ.) 10) Τὸ φυτὸν ἀσφόδελος Πελοπν. (Λακων.) 11) Τὸ θηλ. 'Αρβανίτισα ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ=καρύδι 'Ηπ. (Δρόβιαν. Κόνιτσα.)

Πβ. 'Αρναούτης.

'Αρβανιτιὰ ἡ, σύνηθ. 'Αρβανίτια βόρ. ίδιωμ. 'Αρβανιθά Κρήτ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τῆς παραγωγῆς καταλ. -ιά.

1) 'Η γχόρα τῶν 'Αλβανῶν καὶ κατὰ συνεκδοχὴν καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς, οἱ 'Αρβανίτες σύνηθ.: Σηκάθηκε ἡ 'Αρβανιτιὰ. 'Επεσε ἡ 'Αρβανιτιὰ καὶ ρήμαξε ὅλα τὰ χωρὶα σύνηθ. || Παροιμ. φρ. 'Αρβανιτιὰ πέρασε, χορτάρι δὲ φύτρωσε λεξ. Δημητρ. || 'Άσμ.

'Εδῶ τὸ λέν 'Αρβανιτιὰ, τὸ λένε Μέτσο Χοῦσο

'Ηπ.

Tí nà sās kám', 'Αρβανιτιὰ, kì seis pálionkouniádou, dèn éxon pódia nà stathò kì chéria nà tsoakáoson Μακεδ. (Δεσπότ.) —Ποίημ.

'Ο γχός τ' 'Ανδρούτσου 's tì Γραβιὰ στυλώνει τὸ κορμί του κ' ἐπάνω του σὰν νά τανε θεόχτιστο κοτρώνι συντρίβεται ἡ 'Αρβανιτιὰ μὲ τὸν 'Ομέρο Βριόνη ΑΒαλαωρ. 'Εργα 2,206. 2) 'Η Ήπειρος ὡς ὅμιορος τῆς 'Αλβανίας Παξ. 'Η λ. καὶ ὡς τοπων. 'Ανδρ. Πελοπν. (Ναύπλ.), ὑπὸ τὸν τύπ. 'Αρβανιθά Κρήτ.

Πβ. 'Αρναούτιά.

ἀρβανίτικα ἐπίφρ. κοιν.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. 'Αρβανίτικος.

Κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν 'Αλβανῶν, ἀλβανιστί: Γράφω-μιλῶ ἀρβανίτικα κοιν. || Φρ. Δὲ μιλάω ἀρβανίτικα (πρὸς τὸν μὴ ἐννοοῦντα τοὺς λόγους μας) πολλαχ.

'Αρβανίτικος ἐπίθ. κοιν. 'Αρβανίτ'κονς βόρ. ίδιωμ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης ἡ τοῦ τοπων. 'Αρβανιτιὰ καὶ τῆς παραγωγῆς καταλ. -ικος.

1) 'Ο ἀνήκων ἡ ιδιάζων εἰς τοὺς 'Αλβανοὺς ἡ δ παρ' 'Αλβανοῖς ἐν χρήσει ἡ δ ἔξ 'Αλβανίας προερχόμενος κοιν.: 'Αρβανίτικα χτήματα. 'Αρβανίτικη συνήθεια. Φασόλια 'Αρβανίτικα κοιν. 'Αρβανίτικος χορδὸς καὶ ούσ. 'Αρβανίτικος (εἰδος χοροῦ πηδηκτοῦ. Συνών. Τσάμικος) πολλαχ. || Φρ. 'Αρβανίτικο κεφάλι (ἐπὶ τοῦ πείσμονος) κοιν. 'Αρβανίτικο γινάτι (ἐπὶ ισχυροῦ πείσματος). 'Αρβανίτικο μπουνδρίνη (δρυγὴ μανιώδης) σύνηθ. Τὸν ἔπιασε τ' 'Αρβανίτικο (ἐνν. γινάτι. 'Επὶ τοῦ πείσμονος. Συνών. φρ. Τὸν ἔπιασε τ' 'Αράπικο-τὸ Μανιάτικο) πολλαχ. 'Αρβανίτικο μοιράσι (ἄδικη διανομὴ) Λεξ. Δημητρ. 'Αρβανίτικη φωτιὰ (ισχυρὰ) αὐτόθ. Κολοκύνθια, τούμπανα, 'Αρβανίτικος χορδὸς (ἐπὶ ἀσυναρτήτων λόγων) Πελοπν. (Κορινθ.). 2) Τὸ οὔδ. ούσ., χορδὸς τῶν 'Αλβανῶν 'Ηπ. Μακεδ. (Βλάστ.) Πελοπν. (Κυνουρ. Πυλ.) κ.ά. β) Παιδικὸν παίγνιον Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) γ) Αἴξ ὅπισθεν κατάλευκος καὶ ἔμπροσθεν λευκὴ μὲ ἐρυθρᾶς φαρδώσεις Σκύρ. δ) Πληθ., ἡ 'Αλβανικὴ γλῶσσα κοιν.: Καταλαβαίνω - μιλῶ - ξέρω τ' 'Αρβανίτικα κοιν. Τὸ οὔδ. 'Αρβανίτικο τοπων. 'Ηπ.

Πβ. 'Αρναούτικος.

ἀρβανιτόκαλτσες οἱ, Πελοπν. ('Αρκαδ.)

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. κάλτσα. Περιπόδια 'Αλβανικά.

ἀρβανιτοκόρη ἡ, 'Ηπ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. κόρη.

Κόρη 'Αλβανίς: 'Άσμ.

Márra καὶ γχός ἐμάλωναν γχά μιὰ ἀρβανιτοκόρη, μάρρα μου, θὰ τὴν πάρωμε τὴν ἀρβανιτοκόρη.

*ἀρβανιτόμηλο τό, ἀρβανίτόμηλον Θεσσ. (Ζαγορ. Πήλ.)

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. μῆλο. Εἶδος μῆλου ξινοῦ.

ἀρβανιτοπαΐδι τό, πολλαχ. ἀρβανιτόπαιδο ἐνιαχ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. παΐδι. Παῖς ἡ νεανίας 'Αλβανός: 'Άσμ.

'Εμάζωξε κλεφτόπουλλα, δλ' ἀρβανιτοπαΐδια

'Ηπ.

Tóia taimpouórla Toúρκika, δλ' ἀρβανιτοπαΐδια, tó 'na taimpouórla Toáμηdes καὶ δύο tῆς Aúlárnaς καὶ ἄλλα δύο Tóskēdes ἐφύγανε τὴν νύχτα

*'Ηπ. ('Αργιρόκ.)

'Ο Νιελή-'Ισκος 's tā βουνά, ψηλὰ 's tā κορφοβούνια, tā παλληκάρια μάζωνε δλ' ἀρβανιτοπαΐδια

ΣΖαμπέλ. 'Άσμ. δημοτ. 619.

ἀρβανιτόπιττα ἡ, 'Ιων. (Κρήν.)

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. πιττα. Εἶδος πίττας.

ἀρβανιτοπούλλα ἡ, πολλαχ. Ούδ. ἀρβανιτόπουλλο πολλαχ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τῆς παραγωγῆς καταλ. -πούλλα, -πονλλο.

Téxnon 'Αλβανοῦ θῆλυ ἡ ἄρρεν ἐνθ' ἀν.: 'Άσμ.

Péntε παιδιὰ μαλώνανε γχά μιὰ ἀρβανιτοπούλλα

Πελοπν.

Bοίσκω ἀρβανιτοπούλλα ποῦ στολίζονταν, μὲ φιλοισένιο χτένι ἐχτενίζονταν, μ' *Eγγλέζικο καθρέφτη ἐγγαλίζονταν

*'Ηπ.

Bοίστ' ἐν' ἀρβανιτόπουλλο κ' ἡτονε ἔκανον μένο, τέσσερεις μέρεις παρεδρός Rωμαιό χε σκοτωμένο

Κρήτ.

ἀρβανιτόρραμμα τό. ΑΣακελλ. 'Εγχειρ. ἀρμενιστ. 148.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. ράμμα.

'Ως ναυτικὸς δρ., εἰδος ραφῆς γινομένης μὲ ἰστιόρραμμα εἰς τὸ πρόσθετον στρίφωμα. Συνών. 'Αρβανίτης 5.

ἀρβανιτουργία ἡ, Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τῆς παραγωγῆς καταλ. -ονργία. Πβ. κλέφτης - κλέφτον ργία κτλ.

1) Περιληπτικῶς 'Αλβανοὶ ἡ 'Αλβανικὴ ἐθνότης ἡ 'Αλβανικά στίφη: 'Απὸ τὰ παλαιὰ τὰ χρόνια ἡ ἀρβανιτουργία ἦρθε καὶ κόνεψε δίπλα 's τὸ χωρό μας. Πλάκωσε ἡ ἀρβανιτουργία. 2) Ακαθαρσία, ρυπαρότης: 'Η ἀρβανιτουργία σου θὰ σὲ ψειράσῃ.

ἀρβανιτοχώρι τό, σύνηθ.

'Εκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. 'Αρβανίτης καὶ τοῦ ούσ. χωρός. Χωρίον κατοικούμενον ὑπὸ 'Αλβανῶν ἡ ἀλβανοφώνων Ελλήνων.

